

7/37739

G.K.70

T.C.
HAZİNE ve MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 19809844-610- 230452
Konu : 7/37739 Esas Sayılı Soru Önergesi

02.04/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24/12/2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.755458 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU'na ait 7/37739 esas sayılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Lütfi ELVAN
Hazine ve Maliye Bakanı

Ek: 7/37739 Sayılı Soru Önergesi Cevabı

İstanbul Milletvekili Sayın Av. Dr. M. Sezgin Tanrıkulu'na Ait

7/37739 Esas Sayılı Soru Önergesi Cevabı

24/03/2020 tarihli ve 31078 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 518 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde, Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen mükelleflerin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılmasına ilişkin açıklamalara yer verilmiş olup, bu Tebliğ ile mücbir sebep halinde olduğu kabul edilen mükelleflerin Tebliğde belirtilen vergi ödevleri ertelenmiştir.

Bununla birlikte, muhtelif tarihlerde yayımlanan sirkülerler ile mükelleflerin beyanname ve bildirim verme, vergi ödeme başta olmak üzere bazı vergisel yükümlülüklerinin süreleri uzatılmıştır.

Diğer taraftan, 25/01/2021 tarihli ve 31375 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 524 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde Koronavirüs salgınına ilişkin olarak İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler kapsamında geçici süreliğine faaliyetlerine tamamen ara verilmesine/faaliyetlerinin tamamen durdurulmasına karar verilen iş yerlerinin bulunduğu sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflerin 213 sayılı Kanunun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması hakkında açıklamalar yapılmıştır. Söz konusu Genel Tebliğ ile bahse konu mükelleflerin mücbir sebep halinin 01/12/2020 tarihinde (bu tarih dâhil) başlayıp, alınan karar kapsamında faaliyetlerine tekrar başlamaları uygun görülen tarihe kadar devam etmesi ve mücbir sebep dönemine ilişkin olarak belirlenen vergisel yükümlülüklerinin ertelenmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Koronavirüs nedeniyle zarar gören esnaf ve sanatkârların Hazine faiz destekli kredi borçlarının ertelenmesi için ise üç Karar istihsal edilmiştir. Bu kapsamda ilk Kararla 01/04/2020-30/06/2020 tarihleri arasında vadesi gelen Hazine faiz indirimli kredilerin geri ödemeleri faizsiz olarak 3 ay süreyle ertelenmiş olup ikinci Kararla 01/07/2020- 30/09/2020 tarihleri arasında vadesi dolan kredi taksitleri, taksit sayısı değişmeksizin kalan vadeye yayılmak üzere üç ay süreyle ertelenmiştir. 2020 yılında salgın nedeni ile yapılan bu ertelemelerden 828 bin esnaf ve sanatkâr faydalanmıştır. Diğer taraftan çıkarılan üçüncü bir Kararla 01/01/2021- 30/06/2021 tarihleri arasında vadesi dolan kredi taksitleri, taksit sayısı değişmeksizin kalan vadeye yayılmak üzere ertelenmiş olup süreç devam etmektedir.

Bununla birlikte Bankalar tarafından gerçekleştirilen kredi kullandırımı, takibi ve tahsili gibi işlemler "5411 sayılı Bankacılık Kanunu" başta olmak üzere, bankaların kendi usul ve mevzuat esasları dahilinde yapılmaktadır. Bunun yanı sıra, bireysel kredi yapılandırma talepleri bankalar tarafından "5411 Sayılı Bankacılık Kanunu", "Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik" ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde değerlendirilebilmektedir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa göre, mükelleflerin alışları nedeniyle ödedikleri katma değer vergisi (KDV) ilgili dönemde satışları dolayısıyla tahsil ettikleri KDV'den mahsup edilmekte ve aradaki fark tutar Hazineye intikal ettirilmektedir.

Mezkur Kanuna göre, alışlar nedeniyle ödenen KDV'nin satışlar nedeniyle hesaplanan KDV'den yüksek olması durumunda aradaki fark tutar iade edilmemekte ve izleyen vergilendirme dönemlerinde telafi edilmek üzere sonraki dönemlere devredilmesi sistemi uygulanmaktadır.

Ancak, bazen mükelleflerin yıllara sari üretim veya yatırım faaliyetinde bulunmaları ya da yüksek stoklu çalışmaları gibi nedenlerle ödenen KDV'nin yüklenim olarak belli bir süre (satış yapıp KDV tahsil edene kadar) üzerinde kalabilmektedir.

Bu durumu bertaraf etmek için 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda özellikle yatırım yapan mükellefler ile nitelikli bazı ürünleri üreten mükelleflerin KDV ödemedi alım yapabilmelerini ya da alımları dolayısıyla ödedikleri KDV'nin kendilerine iadesini sağlayan çok sayıda düzenleme yapılmıştır.

İstisna tutulan ya da bir takım sosyal gerekçelerle vergi oranı indirilen ya da tevkifat uygulanan mal ve hizmetler dolayısıyla mükelleflerin yüklendikleri KDV'nin bulunması durumunda da bu tutarlar 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda ve ilgili ikincil mevzuatta yer alan düzenlemeler çerçevesinde iade edilmektedir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28'inci maddesi uyarınca banka ve sigorta şirketlerinin her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben lehe aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine (BSMV) tabi bulunmakta olup, anılan Kanunun 30'uncu maddesine göre, BSMV'nin mükellefi banka ve bankerlerle sigorta şirketleridir.

Mezkur Kanunun istisnaları belirleyen 29'uncu maddesinin (m) bendinde, "Türkiye Halk Bankası'nın ihtisas kredileri kapsamında küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerine verdiği krediler ya da bu işletmelerin dış ticaret işlemlerine yaptığı aracılık hizmetleri dolayısıyla aldığı paralar ile Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatiflerinin kefaleti altında esnaf ve sanatkarlara verdiği krediler dolayısıyla alınan paralar ve bu kooperatiflerin ortaklarından masraf karşılığı aldığı paralar," BSMV'den istisna tutulmuştur.

Ayrıca, 21/04/2008 tarihli ve 2008/13524 sayılı Kararname ile değişik 22/03/2004 tarihli ve 2004/7131 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi İşletmelerinin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Amacıyla KOSGEB Tarafından Uygun Koşullarda Finansal Destek Sağlanması Hakkında Karara göre, KOSGEB ile Türkiye'de yerleşik şubesi bulunan yerli ve yabancı bankalar (Türkiye Halk Bankası A.Ş. tarafından kullanılacak krediler hariç) arasında yapılacak protokoller çerçevesinde kullanılacak krediler dolayısıyla lehe alınan paralar %1 oranında BSMV'ye tabi bulunmaktadır.